

ECHO

Świdwina

W numerze:

- Czajkowski o przymusowych przesiedleniach
- Przedszkolaki kochają dziadków
- Wieczór ukraiński
- Zebraли „Górę Grosza”
- Potrafią udzielić pomocy
- Świdwińskie Kaziuki
- Święto Miasta

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2017, nr 203/204

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

XXV EDYCJA ŚWIDWIŃSKICH KAZIUKÓW

Wystrzałem z hakownicy burmistrz Jan Owskiak rozpoczął świdwińskie Kaziuki

AUTOBIOGRAFIA MISAKOWSKIEGO WIZYTA PANI POSEŁ ŚWIĘTO ŚWIDWINA

W ostatnim czasie w Toruniu gościł **Wiktor Misakowski**, syn **Stanisława Misakowskiego** – wybitnego polskiego poety pochodzenia ukraińskiego, związanego ze Świdwinem w latach 60. i 70. XX wieku. Pomyślowcą wydania wspomnień autora jest dyrektor Świdwińskiego Ośrodka Kultury **Bolesław Kurek**. Na spotkaniu w Wydawnictwie Adam Marszałek, którego nakładem jeszcze w tym roku ukaże się książka, Wiktor Misakowski omówił z redaktorem **Szymonem Gumienikiem** poszczególne etapy pracy nad tekstem. Projekt będzie finansowany przez Wydawnictwo Adam Marszałek i Urząd Miasta Świdwin.

Sz.G.

Goszczącą w Wydawnictwie poseł **Iwonę Michalek** prezes **Adam Marszałek** zapoznał z przygotowaniem do IV Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego, który odbędzie się 17–19 maja br. w Toruniu. Pani Poseł zadeklarowała swój udział w tym ważnym przedsięwzięciu skupiającym przedstawicieli świata nauki, kultury, biznesu i polityki.

I.N.-B.

Tradycyjnie na początku marca świdwinianie uczcili rocznicę wyzwolenia swojego miasta.

Po apelu poległych i oddaniu salwy honorowej delegacji samorządów, organizacji społecznych, służb mundurowych, szkół, instytucji oraz zakładów pracy złożyły kwiaty pod pomnikiem. Uroczystość zakończyła się odegraniem *Roty* przez Świdwińską Orkiestrę Dętą.

W tej pięknej uroczystości uczestniczyło wielu mieszkańców miasta.

K.T.

UCZCILI ROCZNICĘ POLSKIEGO ŚWIDWINA TRZECIE SEMINARIUM „YEARBOOKA”

W piątek 3 marca na placu Konstytucji 3 Maja odbyła się coroczna uroczystość z okazji rocznicy zwycięskich walk o polski Świdwin.

Tradycyjnie rozpoczęła się przemarszem pocztów sztandarowych i kompanii reprezentacyjnej Wojska Polskiego spod zamku do kościoła Mariackiego, gdzie odbyła się msza za ojczyznę. Następnie uczestnicy przeszli pod pomnik Pamięci Poległym i Pomordowanym Żołnierzom Ofiarom Faszyzmu i Stalinizmu. Burmistrz Świdwina **Jan Owsiak** w swoim przemówieniu

przypomniął historię walk o miasto, odbudowę ze zniszczeń wojennych i organizowanie życia przez licznie przybywających osadników.

– Dzisiaj z perspektywy 72 lat z dumą możemy mówić o osiągnięciach minionych lat, ale przede wszystkim złożyć gorące podziękowania ich twórcom – mówił. – Szczególnie serdeczne słowa kierujemy pod adresem osadników, którym zawdzięczamy odbudowę i rozwój naszego miasta.

G.Sz.

21 lutego 2017 roku w Galerii 44 odbyło się kolejne spotkanie naukowców z kraju i zagranicy zorganizowane przez Redakcję „Polish Political Science Yearbook” (PPSY). Tym razem dyskusja dotyczyła wyzwań bezpieczeństwa w Europie Środkowej. Uczestniczyli w niej przedstawiciele licznych polskich ośrodków badawczych, którzy mogli zapoznać się również z pracą kolegów z Azerbejdżanu, Turcji, Węgier i Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Seminarium zostało dofinansowane przez Miasto Toruń i Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Kolejne spotkanie – PPSY Seminar „Politics of International Trade and Investments” poświęcone handlowi i inwestycjom międzynarodowym – już 16 maja 2017 roku.

P.W.

KAZIUKOWE ŚWIĘTOWANIE

ciągają wystawców z rozmaitych branż z całej Polski, a nawet z zagranicy. Od kilku lat towarzyszy im zjazd Kazimierzy. W tym roku przyjechało aż 83 wystawców.

Świdwińskie Kaziuki, organizowane na wzór jarmarku odbywającego się w Wilnie, doczekały się jubileuszu. W tym roku odbyły się po raz dwudziesty piąty.

Impreza, którą wskrzesili na ziemi świdwińskiej dawni mieszkańcy Kresów Wschodnich, startowała w 1992 roku jako skromny jarmark lokalnych wystawców na hali targowej. W ciągu 25 lat rozrosła się do rozmiarów, które chyba nawet nie śniły się nigdy jej twórcom. Dzisiaj Kaziuki przy-

Na straganach można było zakupić między innymi wędliny, obarżanki, chleby, piernikowe serca, palmy wielkanocne, miody, zabawki. Imprezę otworzył strzałem z harkownicy burmistrz Świdwina **Jan Owsiak**, a artystyczną oprawę zapewniły zespoły muzyczne. Kazimierzy odwiedziły zaprzyjaźnione Krystyny z Koszalina. Prezes Towarzystwa Wilna i Kresów Wschodnich **Anna Teresińska** przypomniała 25-letnią historię Kaziuków w Świdwinie z nadzieją, że będą jeszcze wiele lat towarzyszyć mieszkańcom miasta i przyciągać do niego gości z całej Polski. Również w zamku odbyły się kaziukowe imprezy

– recital **Jerzego Garniewicza**, występy zespołu „Omen” i wystawa poświęcona jubileuszowi Kaziuków.

G.Sz.

UCZNIOWIE DLA SENIORÓW

nęł w uroczystym nastroju. Wszystko za sprawą występu artystycznego przygotowanego przez uczniów klasy 2c Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Świdwinie. Mali artyści zostali nagrodzeni gromkimi oklaskami oraz słodkimi upominkami. Wszystkim Seniorom składamy najserdeczniejsze życzenia. Niech Wam sprzyja szczęście, niech Wam zdrowie służy i cieszyć się życiem sto lat albo i dłużej.

Kamila Mich

JUBILEUSZ MARKA WAWRZKIEWICZA

W warszawskim Klubie Księgarza odbyła się promocja książki *Mogło być gorzej. Marek Wawrzkiwicz 80*. Powodem jej wydania była 80. rocznica urodzin **Marka Wawrzkiwicza** – znakomitego pisarza, poety, krytyka, tłumacza i prezesa Związku Literatów Polskich.

Wśród liczego grona gości byli m.in.: **Janusz Kukula**, były wicepremier i minister kultury **Józef Tejchma**,

Za przydialnym stołem oprócz bohatera wieczoru zasiedli redaktorzy tomu: **Agnieszka Tomczyszyn-Harasymowicz**, prowadzący spotkanie dr **Andrzej Żor** oraz dr **Jan Cichocki**.

ambasador **Krzysztof Mroziewicz**, były minister **Bolesław Kapitan**, **Ewa Salacka**,

W części artystycznej wystąpili: **Joanna Rawik**, **Bogdan Łazuka** oraz **Andrzej Ferenc**, którym akompaniował **Czesław Majewski**.

Grażyna i **Andrzej Gnarowscy**,

Adam Marszałek i Joanna Rawik

Aldona Borowicz, **Jacek Wawrzkiwicz**, **Janek Miao**, **Jacek Skapski**, profesoro- wie: **Krzysztof Mikulski**, **Krzysztof Boczkowski**, **Jerzy Hauziński**, **Andrzej Gronczewski**, **Andrzej Zieniewicz** oraz **Kira Galczyńska**.

Z.E.

KATOWICZY STUDENCI W TORUNIU

Duże wrażenie na goszczących w Toruniu studentach Uniwersytetu Śląskiego: **Marianie Kucharskim**, **Zuzannie Jakubowskiej** i **Patrycji Tobole** wywarła toruńska Starówka oraz znajdujące się na niej planetarium.

K.G.

REPORTERSKIE DOŚWIADCZENIA

Dużym sukcesem wydawniczym ostatnich miesięcy okazała się publikacja *Rozmowy nieoczywiste* autorstwa dziennikarza sportowego **Tomasza Malinowskiego**. Do dziś cieszy się ona niesłabnącym zainteresowaniem naszych Czytelników. Trochę inną formę, ale – podobnie jak u poprzednika – wynikłą z reporterskich doświadczeń zaproponował Wydawnictwu Adam Marszałek wytrawny dziennikarz i wieloletni szef brodnickiego oddziału „Gazety Pomorskiej” **Bogumił Drogorób**. Jego zbiór krótkich opowiadań inspirowanych prawdziwymi zdarzeniami oraz opowieściami ludzi, których spotykał na swej drodze, ukaże się w najbliższym czasie nakładem naszej oficyny. Opiekę redakcyjną nad książką będzie sprawował **Szymon Gumienik**, kierownik Redakcji Humanistycznej.

Sz.G.

POLITOŁODZY O DEMOKRACJI CZTERY PORY ŻYCIA. NA CHEŁMIONCE – JUŻ NIEDŁUGO

W Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się zebranie Komitetu Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk.

W jego trakcie prof. dr hab. **Andrzej Antoszewski** wygłosił wykład zatytułowany *Demokracja jako przedmiot badań politologicznych*.

W żywej dyskusji, która się po nim wywiązała, wzięli udział profesorowie: **Adam Daniel Rotfeld**, **Mirosław Karwat**, **Tadeusz Filipowicz**, **Grażyna Ulicka** oraz **Bogdan Szlachta**.

Ważnym punktem posiedzenia było powołanie Kapituły nagrody KNP PAN za wybitne prace o tematyce politologicznej. W jej skład weszli profesorowie: **Tadeusz Dmochowski**, **Grzegorz Janusz** – przewodniczący, **Alicja Stępień-Kuczyńska**, **Mirosław Karwat** oraz **Robert Wiszniewski**. Na sekretarza powołano dr. **Pawła Antowiaka**.

Na wniosek prowadzącego obrady przewodniczącego KNP prof. **Tadeusza Wallasa** powołano 5 zespołów problemowych: ds. teorii i metodologii badań, ds. dydaktyki, ds. stosunków międzynarodowych, ds. komunikowania w polityce oraz ds. myśli politycznej.

Kolejnym punktem programu było omówienie przez wicedyrektora Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego prof. **Roberta Alberskiego** tematyki konferencji Komitetu Nauk Politycznych PAN i Wydziału Nauk Społecznych UW w zaplanowanej na czerwiec br. Ostateczne decyzje Komitet Organizacyjny Konferencji przedstawi Prezydium Komitetu.

28 lutego 2017 r. w Wydawnictwie Adam Marszałek gościliśmy **Ryszarda Kowalskiego**, autora i pomysłodawcę książki *Cztery pory życia. Na Chełmionce* poświęconej Chełmińskiemu Przedmieściu – niezwyklej dzielnicy Torunia, dziś niestety w dużym stopniu pozbawionej już swojego oryginalnego charakteru i historycznej zabudowy. Publikacja ma charakter pamiętnika opowiadającego o życiu z Chełmionką w tle i w sercu, ubarwionego wycinkami z prasy i bogatym materiałem ilustracyjnym. Prace nad książką są już bliskie finalizacji. Z tej okazji Autor odwiedził Wydawnictwo z **Małgorzatą Iwanowską-Ludwińską** – znaną toruńską poetką, malarzką i redaktorką przygotowywanego tomu – która wręczyła prezesowi dr. **Adamowi Marszałkowi** swój najnowszy obraz zatytułowany *Promień*. M.M.

KAPITAN WARD LENZ W GIMNAZJUM

Kapitan **Ward Lenz** spotkał się z młodzieżą ze świdwińskiego gimnazjum. Kanadyjskie wojsko przebywa w pobliżu Drawska Pomorskiego. Poza swoimi bieżącymi obowiązkami żołnierze chętnie nawiązują współpracę z cywilami na terenach, na których pełnią służbę. W listopadzie 2016 roku delegacja Kanadyjczyków z kapitanem Lenzem na czele odwiedziła burmistrza **Jana Owsiaaka**. Padły wtedy różne propozycje dalszych kontaktów, między innymi zorganizowania spotkania w szkole. Świdwińskie gimnazjum chętnie skorzystało z takiej okazji. Kapitan Ward Lenz przyjechał do Świdwina w piątek 10 lutego. Opowiadał uczniom o służbie wojskowej, zadaniach realizowanych przez Kanadyjczyków oraz prezentował elementy umundurowania.

G.Sz.

Z ODLEGŁEJ PAMIĘCI

W ostatnim czasie Wydawnictwo Adam Marszałek odwiedził **Janusz Łukaszewski**, który zaproponował naszej oficynie publikację swoich wspomnień i przemyśleń zamkniętych w jednym ośmiusetstronicowym tomie *Z odległej pamięci*. Czytelnicy mogą liczyć na pewno na pasjonującą lekturę, gdyż Janusz Łukaszewski jest jednym z tych, o których można powiedzieć, że wiele w swoim życiu widzieli i przeżyli. Urodził się na Kresach Wschodnich, ukończył studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Łódzkiego, był współorganizatorem i doradcą prawnym NSZZ „Solidarność”. Stan wojenny zastał go w Stanach Zjednoczonych, gdzie uzyskał azyl polityczny. Pracował w Nowym Jorku jako robotnik budowlany, doróżkarz, a w końcu i adwokat. Sprawował też urząd konsula – najpierw we Lwowie, następnie w Chicago. Wiele organizacji polonijnych na Ukrainie i w Ameryce przyznało mu honorowe członkostwo, a także kilka odznaczeń (m.in. Krzyż II Obrony Lwowa czy Krzyż „Miecze Hallerowskie”). W latach 90. XX wieku wydał w Chicago powieść sensacyjną *Przetrwanie*. Jego

kolejną próbą zmierzenia się z materią literacką będzie właśnie tom *Z odległej pamięci*, którego premiera zaplanowana jest jeszcze na 2017 rok. O warunkach wydania i poszczególnych etapach pracy redakcyjnej Autor rozmawiał z redaktorem **Szymonem Gumienikiem**.

T.D.

Sz.G.

ZMIANY W „NOWEJ POLITYCE WSCHODNIEJ”

W ubiegłym roku zakończyła się kadencja Rady Naukowej NPW. Z tego powodu Redakcja pisma przygotowuje nowe powołania dla członków Rady na lata 2017–2019 i poszerza skład zespołu naukowców wspierających nasze czasopismo z zewnątrz. 17 lutego 2017 roku powołanie na redaktora działu tematycznego „Historia” z rąk dyrektora **Iwony Nadolskiej-Bartosia**k przyjął dr **Zbigniew Girzyński**.

D.K.

GWIAZDY ARENY TORUŃ

Wśród gwiazd świata sportu i polityki na świetnie zorganizowanym w toruńskiej Arenie mityngu Copernicus Cup była najsłynniejsza w dziejach polskiej lekkoatletyki sportsmenka **Irena Szewińska**, z którą na fotografii uwieczniliśmy **Danutę Bańkowską**.

J.M.

DZIEŃ LITEWSKI W TORUNIU

Z okazji 99. rocznicy uzyskania przez Litwę niepodległości konsul honorowy tego kraju w Toruniu **Jerzy Bańkowski** zorganizował w CKK Jordanki uroczysty koncert, w trakcie którego wystąpił wybitny pianista **Paweł Wakarecy**. Zaprezentowano również film *Radviliada*, którego projekcję poprzedził wykład prof. **Krzysztofa Mikulskiego**.

W obiedzie wydanym przez konsula **Jerzego Bańkowskiego** na cześć Jego Ekscelencji **Šarūnasa Adomavičiusa** ambasadora Litwy w Polsce, wzięli udział m.in.: wiceprezydent Torunia **Zbigniew Fiderewicz**, prorektor UMK prof. **Wojciech Wysota** z małżonką **Bożeną**, wojewoda kujawsko-pomorski **Mikołaj Bogdanowicz**, wicemarszałek województwa kujawsko-pomorskiego **Sławomir Kopyść** oraz przewodniczący Rady Miasta prof. **Marcin Czyżniewski**.

Organizację imprezy i towarzyszący jej bankiet chwalili goście spotkania, wśród których byli m.in.: znany muzyk toruński **Maciej Korzeniowski**, prezes firmy Marwit i współwłaściciel zespołu piłkarskiego Elana **Maciej Jóźwicki**, prezes Europejskiego Centrum Edukacyjnego **Halina Marszałek**, prezes **Janusz Marzygliński** oraz prezes **Jerzy Maria Mróz**.

K.G.

ODNOWIENIE DOKTORATU NA UAM

Dnia 5 grudnia 2016 roku na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się uroczystość odnowienia po 50 latach doktoratu prof. **Marcelego Kosmana**, wieloletniego współpracownika Wydawnictwa Adam Marszałek, autora wielu książek, m.in.: *Los Generała*, *Cmentarze dawnego Wilna* i *Polska w drugim tysiącleciu*. Na zdjęciu profesoro- wie: **Andrzej Stelmach** – dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, **Tadeusz Wallas** – prorektor UAM, **Marceli Kosman** i Jego Magnificencja **Andrzej Lesicki** – rektor UAM.

W imieniu kierownictwa i pracowników firm skupionych w Marszałek Publishing Group składam Panu Profesorowi szczerze gratulacje.

Iwona Nadolska-Bartosia, dyrektor

DUCH W ARTUSIE PANI PREZES W TEATRZE NA PLAŻY

Jak co roku w toruńskim Dworze Artusa odbył się zorganizowany przez Fundację Ducha 17. już bal charytatywny. Nad wydarzeniem – tak jak nad jego wszystkimi poprzednimi edycjami – patronat objął prezydent Torunia **Michał Zaleski**. Wśród gości balu byli m.in.: **Danuta i Jerzy Bańkowscy**, **Barbara i Krzysztof Mikulscy**, **Jolanta i Sławomir Molusowie**, **Halina i Adam Marszałkowie**, **Mirosława Gajek**, **Lucyna Jaroszewska** oraz **Jacek Beszczyński**, który w znakomitym stylu poprowadził zarówno cały bal, jak i aukcję przedmiotów, z której dochód został przeznaczony na turnusy terapeutyczne podopiecznych Fundacji Ducha.

Sz.G.

PREZES U REKTORA

Bardzo interesujące i owocne spotkanie odbyli pod koniec lutego prof. dr hab. **Wojciech Wysota**, prorektor UMK odpowiedzialny za sprawy współpracy międzynarodowej, i prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek**. Jego głównym tematem były współpraca i wzajemne wspieranie się obu instytucji, przede wszystkim na rynkach azjatyckich. Za priorytetowe rozmówcy uznali pogłębienie współpracy z chińskimi partnerami oraz rozszerzenie jej na Kazachstan, Kirgistan, Azerbejdżan i Uzbekistan. Pan Rektor zadeklarował wsparcie władz uczelni dla IV Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego.

P.J. wicz.

SUKCES PIŁKARZY AP TECHNIK ŚWIDWIN

Finałem rozegranym 25 lutego 2017 roku w hali Gwardii w Koszalinie zakończył się 57. Halowy Turniej Piłkarski dla Dzieci im. Stanisława Figasa. Znaczącą rolę w tym prestiżowym wydarzeniu odegrali piłkarze AP Technik Świdwin, którzy zajęli III miejsce w kategorii starszych.

W finałowych rozgrywkach ulegli jedynie drużynie Unii Białogard, która ostatecznie zajęła II miejsce za triumfatorom – Gwardią Koszalin. Należy wspomnieć, że świdwinianie, podopieczni trenera **Leszka Kuzio**, drugi rok z rzędu zajmują miejsce na podium, co potwierdza, że należą do czołówki drużyn z naszego województwa.

Akademia Piłkarska Technik Świdwin grała w składzie: **Maciej Wojciechowski**, **Bartosz Boryna**, **Oliwier Brycki**, **Damian Chmarzyński**, **Dawid Kabłasz**, **Maksymilian Kuzio**, **Filip**

W sopockim Teatrze na Plaży odbyło się premierowe wykonanie spektaklu będącego połączeniem inscenizowanego czytania słuchowiska i radiowego teatru z muzyką na żywo. Przedstawienie pt. *Lśnienie* na motywach powieści Stephen Kinga wyreżyserował dyrektor Teatru Polskiego Radia **Janusz Kukula**.

Na pamiątkowej fotografii uwieczniliśmy twórców spektaklu: **Ewelinę Wołejko**, **Janusza Kukulę**, **Kamila Kulę**, **Mariusza Bonaszewskiego**, **Wojciecha Kukulę**, **Martę Żmudę Trzebiatowską**, **Michała Grubmana**, **Krzysztofa Ścierańskiego**, **Adama Woronowicza**, **Krzysztofa Gosztyłę** oraz **Bernarda Lewandowskiego**.

W trakcie wydanego po spektaklu bankietu do zdjęcia stanęli: **Kamil Kula**, **Marta Żmuda Trzebiatowska**, **Halina Marszałek** oraz **Adam Woronowicz**.

A.M.

Kwidziński, **Paweł Matwiejewski**, **Jakub Nowakowski**, **Jakub Oleńczuk**, **Kacper Oręczak**, **Konrad Romanowski**, **Gracjan Sosnowski** i **Filip Waszkiel-Bajurski**.

Zarząd AP Technik Świdwin pragnie pogratulować trenerowi, piłkarzom oraz ich rodzicom.

Rafał Terlecki, prezes AP Technik Świdwin

POTRAFIMY UDZIELIĆ PIERWSZEJ POMOCY

ZEBRALI GÓRĘ GROSZA

Pod koniec 2016 roku w wielu szkołach i przedszkolach trwała zbiórka pieniędzy na „Górę Grosza”. Od wielu lat w akcji tej uczestnicy również społeczność Publicznej Szkoły nr 1. W ciągu dwóch tygodni uczniowie zbierali pieniądze, które zgodnie z celem akcji „Towarzystwa Nasz Dom” będą przeznaczone dla dzieci wychowujących się poza własną rodziną. Na apelu podsumowującym pracę w I półroczu bieżącego roku szkolnego przedstawiciele klas otrzymali z rąk pani wicedyrektor i koordynatora akcji podziękowania oraz słodkie upominki za udział w przedsięwzięciu. Zebrana w tym roku kwota 1356,37 zł jest wyrazem dużego zaangażowania uczniów naszej szkoły w akcje charytatywne oraz otwartości na pomoc drugiej osobie. Największy wkład w uzbieraną górę grosików miały klasy: 6a, 3a, 2a, 2c, 6b i 0b.

„Góra Grosza” to nie tylko cenna lekcja empatii i wrażliwości, ale również możliwość przekonania się, że jednocząc siły, potrafimy wiele zdziałać. Uzbieranie bowiem tak dużej „Góry Grosza” nie byłoby możliwe bez solidarnego zaangażowania uczniów, rodziców oraz nauczycieli.

Anna Kuzio

NOWA RADA NAUKOWA „REALITY OF POLITICS”

Rok 2017 jest początkiem nowej trzyletniej kadencji Rady Naukowej czasopisma „Reality of Politics”. Powołanie jako pierwszy otrzymał prof. **Jarosław Piątek**, który po raz kolejny został mianowany redaktorem naczelnym rocznika. Wręczenie dokumentu odbyło się podczas spotkania w siedzibie Wydawnictwa Adam Marszałek, w którym uczestniczyli także **Krzysztof Koman**, dyrektor Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, oraz **Karolina Targus**, dyrektor Biura Time Marszałek Group.

D.K.

Prezes Zarządu Powiatowego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego **Albert Frączyk** oraz nauczyciel SP I **Beata Wachowiak** byli organizatorami szkolenia uczniów klas I–III, którego celem było przygotowanie do rozpoznania zagrożenia życia i utrwalenie znajomości podstawowych czynności resuscytacyjnych oraz ułożenie osoby poszkodowanej w pozycji bezpiecznej.

Resuscytacja krążeniowo-oddechowa (RKO) to zespół czynności stosowanych u poszkodowanego, gdy wystąpi podejrzenie zatrzymania krążenia, czyli ustanie czynności serca z utratą świadomości i bezdechem. Celem resuscytacji jest utrzymanie przepływu krwi przez mózg i czynności układu krążenia. Natychmiastowe rozpoczęcie resuscytacji zwiększa trzykrotnie prawdopodobieństwo przeżycia.

Uczniowie wszystkich klas wykazali się dużym zaangażowaniem w czasie ćwiczeń. Część młodych ratowników doskonalila umiejętności nabyte podczas poprzedniego szkolenia, które odbyło się w roku szkolnym 2014/2015, oraz realizacji programu „Ratujemy i Uczymy Ratować” Fundacji WOŚP. Zdobyte podczas zajęć umiejętności zostały potwierdzone certyfikatami.

Szkolenie przeprowadzili ratownicy Oddziału Terenowego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Świdwinie: **Dominik Reński**, **Joanna Andrzejak**, **Julia Hryńczuk**, **Gabriel Sekuła**, **Martyna Rudzińska**, **Marika Żebryk**, **Jakub Dowęjko** oraz **Kacper Paś**.

Beata Wachowiak

CZYTANIE ŁĄCZY POKOLENIA – DZIEŃ BABCI I DZIADKA

W piątek oraz poniedziałek (20 i 23 stycznia) biblioteka szkolna zorganizowała akcję czytelniczą z okazji Dnia Babci i Dziadka. Spotkania z seniorami zostały zorganizowane pod hasłem „Czytanie łączy pokolenia”.

Akcja miała na celu promocję czytelnictwa oraz podkreślenie roli książki w życiu dziecka. Czytanie wspiera bowiem rozwój intelektualny, społeczny i emocjonalny. Przyczynia się także do umocnienia więzi w rodzinie. Wspólne chwile spędzone z książką przynoszą dziecku radość, wyposażają go w dobre wspomnienia, przeżycia i doświadczenia. Należy więc dążyć do zapewnienia dziecku jak najczęstszych kontaktów z książką.

Zaproszeni goście czytali uczniom wybrane fragmenty w klasach oraz w bibliotece szkolnej: dziadek **Kacpra Skrzekuta** (0a) – **Dariusz Skrzekut**, dziadek **Maćka Lipkowicza** (1a) – **Ryszard Śliwiński**, babcia **Helenki Myszka** (2a) – **Krystyna Anglisz**, babcia Fi-

lipa Wójcika (2c) – **Elżbieta Wójcik**, babcia **Oliwii Zalot** (3a) – **Elżbieta Zalot**, babcia **Milosza Myszki** (3a) – **Krystyna Anglisz**, babcia **Michasi Kapciak** (3b) – **Krystyna Wierucka** oraz mama **Mateusza Pietrzyka** (3b) – **Pani Pietrzyk**, babcia **Kornela Serey** (3d) – **Alicja Holler**.

Wszystkie spotkania przebiegły w ciepłej, rodzinnej atmosferze.

Serdecznie dziękujemy wszystkim babciom i dziadkom za udział w naszej akcji.

Barbara Mariak

POMAGALI ZWIERZĘTOM PRZETRWAĆ ZIMĘ

Piękną akcję zorganizowała młodzież Szkoły Podstawowej nr 1 w Świdwinie. W jej trakcie młodzież zebrała 197 kg suchej karmy i puszek, które przekazali Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami. Na szkolnej gazecie uczniowie zaprezentowali też swoje domowe zwierzęta. Wystawa prac cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Koordynatorzy akcji:

Halina Michna, Agnieszka Górską

Ludzie o złotym sercu w konsulacie RP w Sztokholmie

Rok kulturalny 2017 rozpoczął się dla polskiej emigracji w Szwecji pięknym wydarzeniem, pełnym muzyki, poezji i wewnętrznego ciepła. W sobotę 21 stycznia o godzinie 19.00 w sali reprezentacyjnej Konsulatu RP w Sztokholmie odbyła się promocja książki **Jolanty Szutkiewicz** pt. *Ludzie o złotym sercu*. Przez lata, które autorka spędziła w Szwecji, zgromadziło się wokół niej wiele osób, które podziwiała, ale też którym była za coś wdzięczna, coś od nich otrzymała: czasem było to poparcie w sprawie pracy, czasem uczynny gest, innym razem owocna współpraca na rzecz biednych, chorych lub pokrzywdzonych. Kolejne doświadczenia sprawiły, że Jolanta Szutkiewicz odważyła się nie tylko pisać, tłumaczyć, ale też wydawać swoje książki. Tak w 2010 roku do rąk czytelników trafiły *Bialo-czerwone goździki* i *WRONA. Wspomnienia żony internowanego*, a po kilku latach znów można było się spotkać na wieczorze z jej książką. Tym razem nie pisała o sobie, oddała głos innym i w ciekawej konwencji zaprezentowała sylwetki siedmiorga – jej zdaniem – niezwykle ważnych postaci emigracji polskiej w Szwecji.

Wieczór prowadziła **Joanna Janasz** – na co dzień emigracyjna działaczka i nauczycielka języka polskiego, która z najdrobniejszymi szczegółami dopracowała niespodzianki i oprawę artystyczną wieczoru. Spotkanie rozpoczęło się tradycyjnie od przywitania gości, ze szczególnym uwzględnieniem bohaterów książki. W pierwszym rzędzie siedziała żywiółowa **Janina Smejkalowa**, fundatorka wielu stypendiów dla biednej i zdolnej młodzieży, a także **Mieczysław Nycz**, który wielokrotnie wysyłał transporty z pomocą humanitarną dla rodaków w Polsce. Rozdzielał ich również nobliwy **Adolf Szutkiewicz** – mąż autorki, ale przede wszystkim działacz solidarnościowy, internowany niegdyś w Wierchowie Pomorskim i Strzebielinku. Adolf i Mietek (takiej formy imienia używa autorka w książce), przyjaźniąc się, przez lata wspierali rodziny opozycjonistów, szpitale, domy dziecka i domy pomocy społecznej. W drugim rzędzie cicho i niepozornie usiadła gwiazda sztokholmskiej polonistyki prof. **Ewa Teodorowicz-Hellman**,

która do swych największych sukcesów naukowych może zaliczyć badania kolekcji tzw. poloników. Pozostali bohaterowie niestety nie dotarli z ważnych powodów.

Joanna Janasz zaprezentowała dorobek literacki i tłumaczeniowy autorki *Ludzi o złotym sercu*, po czym przeszła do zadawania pytań o genezę, myśl przewodnią książki i inne kwestie warsztatowe. Najciekawsze i zarazem najtrudniejsze były te tematy, które Jolanta Szutkiewicz poruszyła w swoich rozmowach z opisanymi postaciami. Prowadząca wykorzystała listę pytań z książki, by tym razem to ich autorka musiała uchylić rąbka tajemnicy i opowiedzieć o najważniejszych osobach i wydarzeniach w swoim życiu, o tym, kto wpłynął na jej serce, na jej życiowe wybory i chęć pomagania innym. Pisarka przyznała, że teraz rozumie, jak trudne kwestie poruszyła i dlaczego bohaterowie jej książki tak opornie na nie odpowiadali. Rozmowę dwóch Pań uzupełniła lektura wierszy Jolanty Szutkiewicz w znakomitych interpretacjach **Elżbiety Ostrowskiej-Barczyk** i **Danuty Rodziewicz**. Wieczór uświetniły też popisy wokalne wspaniałej sopranistki **Nadji Koleckiej** przy akompaniamencie **Macieja Kluzy**, a także występ duetu: **Karolina Schönbeck** (wiolonczela) i **Maciej Kulz** (fortepian).

Nieobecni na spotkaniu **Janusz** i **Barbara Bukowscy** na pamiątkę wspólnego spotkania „w książce” podarowali piękne misie pozostałym bohaterom – **Mietkowi** (**Mieczysław Nycz**), **Jance** (**Janina Smejkalowa**), **Janeczce** (**Janina Ludawska**), **Ryszardowi** (ks. **Ryszard Flakiewicz**) i **Ewie** (prof. **Ewa Teodorowicz-Hellman**), a także wszystkim, którzy byli zaangażowani w organizację i uczestniczyli w wieczorze Jolanty Szutkiewicz.

dr Edyta Antoniak-Kiedos
Biblioteka Śląska w Katowicach
Zdjęcia: Krzysztof Marianik

Jolanta Szutkiewicz, *Ludzie o złotym sercu*,
Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2016, ss. 176.

COPERNICUS CUP W TORUNIU SPOTKANIE Z AMBASADOREM ABIBULLAYEVEM

Fot. Adam Zakrzewski

Wielkim sukcesem sportowym i organizacyjnym zakończył się toruński mityng Copernicus Cup. Pięć tysięcy widzów oklaskiwało rekord Polski **Joanny Józwik**. Wśród gwiazd uczestniczących w zawodach byli m.in.: **Adam Kszczot**, **Ewa Swoboda**, **Joanna Józwik**, **Anna Jagaciak-Michalska** i **Marcin Lewandowski**. Wydarzeniem wieczoru był rekord Polski na 800 metrów, który wynikiem 1:59:29 ustanowiła **Joanna Józwik**.

Fot. Adam Zakrzewski

Prezydent Torunia **Michał Zaleski** dekoruje zwyciężczyni biegu na 60 m **Barbarę Pierre**.

Witając uczestników zawodów minister sportu i turystyki **Witold Bańka** życzył sportowcom wspaniałych rezultatów, a publiczności wielu sportowych wrażeń. Towarzyszący ministrowi wojewoda kujawsko-pomorski **Mikolaj Bogdanowicz** szczególnie żywo dopingował startujących w mityngu biegaczy.

D.K.

Bardzo merytoryczny przebieg miało spotkanie prezesa Marszałek Publishing Group dr. **Adama Marszałka** i prof. **Tadeusza Bodio** z Jego Ekszelencją **Altayem Abibullayevem**, ambasadorem Republiki Kazachstanu w Polsce. Dotyczyło ono możliwości poszerzenia współpracy wydawniczej firm skupionych w MPG oraz udziału JE Altaya Abibullayeva, a także uczonych kazachskich w zaplanowanym na 17–19 maja 2017 roku IV Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim. Pan Ambasador zadeklarował gotowość do wspierania podobnej współpracy i zaproponował jednocześnie udział MPG w nowym projekcie, zmierzającym do odnalezienia, zinwentaryzowania oraz opublikowania listy grobów żołnierzy kazachskich, których mogiły znajdują się na terenie Polski.

K.T.

O NOWYCH RADACH CZASOPISM I NIE TYLKO

W dniu 16 lutego 2017 roku w siedzibie Wydawnictwa Adam Marszałek odbyło się spotkanie poświęcone przyszłości czasopism prowadzonych i wydawanych w naszej oficynie, szczególnie zaś półrocznika „Kognitywistyka i Media w Edukacji”. Tematem rozmów były przede wszystkim możliwości i oczekiwania związane z powołaniem nowego składu Redakcji oraz Rady Naukowej. Poza standardowymi działaniami zmierzającymi do umiędzynarodowienia pisma oraz podniesienia jego punktacji zaproponowano w przyszłości zmianę częstotliwości ukazywania się (z półrocznika na kwartalnik), wydawanie jednego numeru w roku w języku angielskim oraz szerszą promocję tytułu z wykorzystaniem mediów społecznościowych. Pismo zyska też nową szatę graficzną oraz dodatkowe działy tematyczne: e-learningowy czy pragmatyki medialnej, które będą opracowywane również przez zagranicznych dydaktyków. W spotkaniu uczestniczyli: dziekan Wydziału Politologii UMCS prof. **Iwona Hofman**, dr hab. **Lidia Pokrzycka**, dr hab. **Krystyna Leszczyńska**, prof. **Zbigniew Karpus**, prof. **Ryszard Michalski**, prezes Time Marszałek Group dr **Adam Marszałek** oraz sekretarz „Kognitywistyki i Mediów w Edukacji” **Szymon Gumienik**.

Sz.G.

POŻEGNANIE PPŁK. STANISŁAWA NOWAKA

W dniu 25 grudnia 2016 roku zmarł ppłk **Stanisław Nowak**, zasłużony oficer wojsk radiotechnicznych, wojsk lotniczych i pierwszy dowódca 19. Batalionu Radiotechnicznego ze Świdwina. Urodził się 14 września 1930 roku w Poznaniu. W maju 1952 roku wstąpił do Szkoły Radiotechnicznej (była to wtedy „supertajna” jednostka) w Beniaminowie koło Warszawy, którą ukończył w 1955 roku. Następnie został skierowany na Węzeł Radiotechniczny (WR) 11. DLM (od 1967 roku 3. DLM) do Świdwina na stanowisko technika RLS P-20, a później został dowódcą tej stacji (WR początkowo podlegał 8. Pułkowi Obserwacyjno-Meldunkowemu ze Słupska, a później sztabowi 11. DLM ze Świdwina) oraz pomocnikiem dowódcy 19. krt ds. technicznych. W latach 1963–1968 był dowódcą 19. krt.

ppłk Stanisław Nowak

W tym czasie 19. krt w Świdwinie podlegały RLP w: Goleniowie, Zegrzu Pomorskim, Pile i Sochaczewie. W latach 1968–1971 pełnił obowiązki dowódcy 19. brt. Po jego przeniesieniu do Goleniowa, na początku 1972 roku, wrócił do Świdwina na stanowisko pomocnika szefa Wydziału Operacyjnego 3. DLSzR. W latach 1972–1988 pełnił obowiązki starszego oficera ds. radiolokacji w WŁ i RUL 3. DLMB (od 1971 do 1985 roku – 3. DLSzR, a od 1985 do 1998 roku – 3. DLMB). W 1988 roku został przeniesiony do rezerwy. Został pochowany na cmentarzu przy ul. ks. Jerzego Popiełuszki 34 w Świdwinie. W ceremonii pożegnalnej uczestniczyła rodzina zmarłego, koledzy, przyjaciele i mieszkańcy regionu. Niech Matka Boska Loretańska ma Go w swojej opiece. Cześć Jego Pamięci!

plk dr Henryk Czyżyk

ZŁOTE MEDALE ZAPASNIKÓW ŚWIDWINIANIE NA RYBOMANI

W Koszalinie odbyła się Olimpiada Dzieci i Młodzieży w zapasach w stylu wolnym. Startujący w nim zawodnicy Technika Świdwin odnieśli kolejny sukces. **Kacper Śledź** wśród młodzików w kategorii 85 kg oraz **Jakub Post** w kategorii 60 kg wywalczyli złote medale. W kategorii 47 kg **Rafał Skwira** zajął trzecie miejsce, podobnie jak **Kuba Kępa** w kategorii 42 kg i **Szymon Kępka** wśród dzieci. Na piątym miejscu zawody ukończyli **Adam Chojnacki** i **Mikołaj Grzelak**. Trenerami młodych zapasników są: **Krzysztof Kuligowski**, **Marcin Popow** i **Marek Spychalski**.

W dniu 19 lutego 2017 roku jako szkółka wędkarska mieliśmy okazję po raz kolejny uczestniczyć w Międzynarodowych Targach Rybomania w Poznaniu. Nasza grupa liczyła 25 osób. Pobyt rozpoczęliśmy od zwiedzania stoiska „Wiadomości Wędkarskich”, aby w pierwszej kolejności przywitać się z całą Redakcją, w szczególności z **Norbertem Stolarczykiem** i **Józefem Wróblewskim**. Następnie odwiedziliśmy naszych stałych oraz nowych sponsorów, którzy nam zaufali i w każdy możliwy sposób starali się wspomóc działalność szkółki. Na znak naszej wdzięczności każdy z nich otrzymał małą pamiątkę. Targi to miejsce, gdzie możemy nie tylko podziwiać najnowszy sprzęt, ale przede wszystkim spotkać wiele ciekawych i znanych osób ze świata wędkarskiego. To również możliwość poznania ich osobiście, porozmawiania z nimi, wymienienia zdań i nowych pomysłów. Ogromne podziękowania dla rodziców za pomoc i opiekę.

Tekst: P. Klimczak
Zdjęcia: M. Warcholska

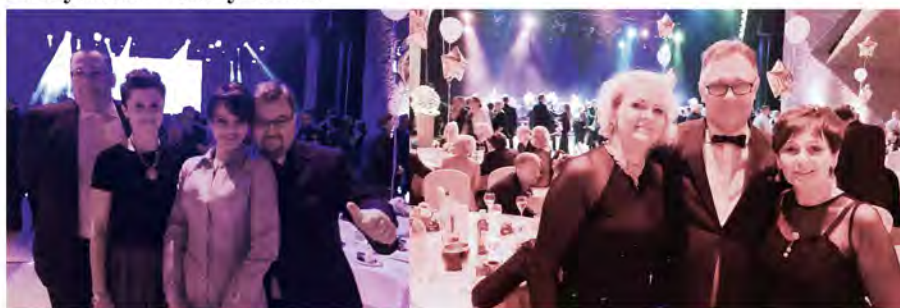
ŁUKASZ WIŚNIEWSKI NAJLEPSZYM SPORTOWCEM TORUNIA NOWI REDAKTORZY, NOWE RADY

Pod koniec stycznia br. w CKK Jordanki odbył się jubileuszowy X Bal Sportowca 2017. Był on połączony z ogłoszeniem wyników XV Plebiscytu na Najpopularniejszego Sportowca Torunia 2016 Roku. Jego organizatorem był prezydent miasta **Michał Zaleski**, a faktycznym wykonawcą – dyrektor Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Torunia **Mariola Soczyńska**, która doskonale wywiązała się ze swojej roli. Najpopularniejszym sportowcem Torunia czytelnicy „Nowości” wybrali kapitana koszykarzy Twardych Pierników **Łukasza Wiśniewskiego**. Drugie miejsce zajął ubiegłoroczny zwycięzca Plebiscytu żuźlowiec **Paweł Przedpełski**. Nagrody zawodnikom i trenerom wręczyli: prezydent **Michał Zaleski**, przewodniczący Rady Miasta **Marcin Czyżniewski**, wiceprezes Express Media **Tomasz Wojciekiewicz** oraz prezes Kujawsko-Pomorskiego Związku Lekkiej Atletyki **Krzysztof Wolsztyński**.

Prezydent **Michał Zaleski** wraz z małżonką **Krystyną** zaprosili do swojego stolika: **Halinę** i **Adama Marszałków**, **Grażynę** i **Wojciecha Sobieszaków**, **Natalię Daško** i **Marcina Czyżniewskiego**, **Małgorzatę** i **Tomasza Wojciekiewiczów** oraz **Marię** i **Krzysztofa Wolsztyńskich**.

Wśród wyróżnionych znalazł się KS Toruń, którego prezes **Ilona Terminińska** odebrała nagrodę dla najlepszego klubu, natomiast kierowana przez senatora **Przemysława Terminińskiego** firma FST Management została uznana za najlepszego sponsora. W blasku sukcesów państwa Terminińskich ogrzewali się wiceprezes KS Toruń **Jacek Gajewski** i jego małżonka **Jolanta Jaguś-Gajewska**.

Bardzo dużo pochwał za przygotowanie i organizację Balu otrzymała dyrektor Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Torunia **Mariola Soczyńska**, z której bardzo dumny był jej mąż, pozujący do fotografii z **Haliną Marszałek**.

Z końcem 2016 roku upłynęła kadencja wielu zespołów redakcyjnych i rad naukowych czasopism ukazujących się nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek. Wśród nowo powołanych redaktorów naczelnych znaleźli się m.in.: prof. **Mirosław Sobocki** – „Kultura i Edukacja”, prof. **Lidia Pokrzycka** – „Kognitywistyka i Media w Edukacji”, prof. **Joanna Marszałek-Kawa** – „Polish Political Science Yearbook” oraz prof. **Jerzy Kornaś** – „Krakowskie Studia Małopolskie”. Ich kadencja obejmuje lata 2017–2019.

Prof. **Tadeusz Dmochowski** otrzymał powołanie do Rady Naukowej kwartalnika „Nowa Polityka Wschodnia”, a prof. **Jarosław Nocoń** został mianowany redaktorem tematycznym „Polish Political Science Yearbook”.

Dyrektor Wydawnictwa **Iwona Nadolska-Bartosiak** wręczyła prof. **Bogdanowi Koszelowi** nominację na przewodniczącego Rady Naukowej rocznika „Reality of Politics”.

Prof. **Danuta Plecka** otrzymała z rąk prezesa Marszałek Publishing Group dr. **Adama Marszałka** zaproszenie do Rady Naukowej półrocznika „Peculiarity of Man”.

ZARZĄD GŁÓWNY PTNP OBRADOWAŁ W SŁUBICACH

W leżących w pobliżu granicy polsko-niemieckiej Słubicach w siedzibie Collegium Polonicum odbyło się kolejne posiedzenie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych. Prowadzący obrady prezes ZG PTNP prof. **Arkadiusz Żukowski** zdał relację o konferencji w Berlinie i wybo-

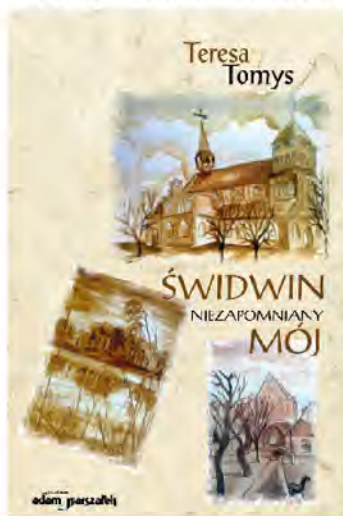
rach do ECPSA. W trakcie posiedzenia skarbnik **Marceli Burdelski** przedstawił sprawozdanie finansowe za rok 2016, natomiast prof. dr hab. **Grzegorz Janusz** omówił zmiany w Statucie Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych oraz mechanizm i zasady ich wprowadzenia.

W dyskusji uczestniczyli: prof. **Mariusz Kolczyński**, prof. **Agnieszka Kasińska-Metryka**, prof. **Magdalena Musiał-Karg**, dr **Marceli Burdelski**, prof. **Przemysław Żukiewicz**, prof. **Arkadiusz Żukowski**, dr **Agata Włodarska-Frykowska**, prof. **Grzegorz Janusz**, prof. **Andrzej Stelmach**, dr **Stanisław Zyborowicz**, prof. **Tadeusz Wallas** oraz dr **Adam Marszałek**. I.N.-B.

O ŚWIDWINIE I ŻYCIU

W ostatnim czasie nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukazał się tomik „Świdwin niezapomniany mój” autorstwa **Teresy Tomys** – poetki i malarki wywodzącej się ze Świdwina. To wiersze bardzo osobiste, ale i uniwersalne, bogate w konkretne fakty i zdarzenia zaistniałe w konkretnym miejscu, czyli w Świdwinie z czasów młodości autorki, ale też odnoszące się do archetypicznej przeszłości pewnego pokolenia, wracające po śladach naszych wspólnych doświadczeń i wspomnień, szczególnie tych szczęśliwych. „Sentymentalizm? – jak pyta w *Posłowniu* do tomiku **Leszek Żuliński** – Hm, jeśli tak, to ten najcudowniejszy. Zamieniający się czasem w bajkę, którą powinniśmy w sobie hołubić. Czasami to bolesne, bo przecież wiemy, że z biegiem lat to wszystko utraciliśmy. Ale jakże byłoby to bardziej trudne, gdybyśmy to gdzieś po drodze cynicznie odrzucili”. To poezja bardzo pogodna i czuła, i jakże nam dzisiaj potrzebna. Do odkrywania życia i siebie.

Sz.G.
Teresa Tomys,
Świdwin niezapomniany mój,
Wydawnictwo Adam Marszałek,
Toruń 2017, ss. 93.

BURMISTRZ OWSIAK WSPIERA POLICJĘ

Młodzi policjanci z sąsiednich jednostek rozpoczęli adaptację zawodową w Świdwinie. Po raz kolejny ich pobyt sfinansowało miasto Świdwin. Współpraca świdwińskiego samorządu z policją trwa od wielu lat. Korzyści są obopólne – początkujący policjanci nabywają doświadczenia podczas pełnienia patroli, natomiast mieszkańcy miasta czują się dzięki temu bezpieczniej. Komenda Powiatowa Policji zajmuje się organizacją ich pracy, natomiast z budżetu miasta finansowane są koszty ich zakwaterowania i wyżywienia. Świdwin nie jest jedynym miastem, które korzysta na tej zasadzie z dodatkowego policyjnego wsparcia. Podobnie jest na przykład w Koszalinie.

W tym roku Rada Miasta przeznaczyła na sfinansowanie służby przygotowawczej 20.000 zł. Do świdwińskiej komendy trafiło ośmiu funkcjonariuszy, którzy wcześniej odbyli kurs teoretyczny. Pod kierunkiem doświadczonych policjantów, będą zdobywać umiejętności praktyczne. Stworzono trzy dodatkowe patrole piesze oraz jeden zmotoryzowany, które nadzorują ulice, parkingi, skwery, osiedla mieszkaniowe. 9 lutego po raz pierwszy wyruszyli na ulice Świdwina. Służba adaptacyjna potrwa 8 tygodni.

tekst i fotografia – asp. Aneta Sękalska-Cybul

Wskazówek młodym policjantom udziela komendant insp. **Piotr Krakowski**

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

prof. gen. dyw. **Julian Maj**,
Wojskowa Akademia Techniczna

prof. dr hab. **Władysława Szulakiewicz**,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika

dr hab. **Piotr Zariczny**,
Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu

Miroslaw Lenkiewicz,
słynny toruński cukiernik

WIECZÓR UKRAIŃSKI W ŚWIDWIŃSKIM ZAMKU

fot. Natalia Bies

Dnia 21 stycznia 2017 roku w świdwińskim Zamku odbył się Wieczór Ukraiński pt. „Podumaju, podumaju...” zorganizowany przez Świdwiński Ośrodek Kultury, Związek Ukraińców w Polsce Oddział w Świdwinie oraz zespół folklorystyczny „Barwinok” z Rusinowa. Na imprezę przybyli zaproszeni goście: **Danuta Malitowska**,

przewodnicząca Rady Powiatu Świdwińskiego; **Jan Bronowicki**, radny powiatu świdwińskiego; **Kazimierz Lechocki**, wójt Gminy Świdwin; **Joanna Anglisz-Myszka**, zastępca wójta Gminy Świdwin; **Anna Olejniczak**, przewodnicząca Rady Gminy Świdwin; **Marek Syrnyk** z Ukraińskiej Fundacji Społeczno-Oświatowej „Prosvita” z Wałcza; o. **Marko Sośnickij** z parafii greckokatolickiej w Kołobrzegu; **Elżbieta Wielgosz**, przewodnicząca Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP w Świdwinie; **Anna Winnicka**, redaktor Radia Koszalin, oraz mieszkańcy Świdwina i okolic. Z repertuarem ukraińskim i łemkowskim wystąpił zespół „Barwinok” oraz gościnnie zespoły „Jagody” z Niedalina i „Mereszka” z Gościna. Z kolei repertuar polski zaprezentował zespół „Dąbrowiaczy” z Rusinowa. Po koncercie goście zostali zaproszeni na poczęstunek przygotowany przez członkinie zespołów „Dąbrowiaczy” i „Barwinok” oraz Jana Bronowickiego. Wieczór dostarczył wielu wspomnień i wzruszeń, a części słuchaczom zakręciła się w oku łezka. Dla takich doznań warto jest organizować takie spotkania.

Krystyna Brodowska

KONGRES AZJATYCKI CORAZ BLIŻEJ

Pod koniec stycznia br. odbyło się kolejne spotkanie Komitetu Organizacyjnego zwołane przez kierownik naukową IV Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego prof. dr hab. **Joannę Marszałek-Kawę**. Omówiono na nim harmonogram promocji wydarzenia oraz stan przygotowań imprez towarzyszących. W rozmowie uczestniczyli (na zdjęciu od lewej): **Ahmet Burak**, dr **Patryk Wawrzyński**, prof. dr hab. **Joanna Marszałek-Kawa**, **Karolina Targus**, **Daria Ostrowska**, dr **Dorota Kamińska-Jones**, **Katarzyna Amrozy** i **Natalia Gburzyńska**.

P.W.

POLITOLODZY O PRZYSZŁOŚCI EUROPY

Już po raz siedemnasty odbyła się w ślubickim Collegium Polonicum konferencja naukowa poświęcona przyszłości Europy i Unii Europejskiej w obliczu nowych wyzwań. Pomysłodawcą i głównym organizatorem tego wydarzenia jest prorektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i prezes Komitetu Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. **Tadeusz Wallas**, którego wspomagali: dziekan prof. **Andrzej Stelmach**, prodziekan prof. **Magdalena Musiał-Karg**, prof. **Lukasz Donaj** oraz mgr **Krzysztof Duda**.

I.N.-B.

Wśród uczestników konferencji byli m.in.: dr **Marceli Burdelski**, prof. **Grzegorz Janusz**, prof. **Maciej Walkowski**, prof. **Magdalena Musiał-Karg**, prof. **Krystyna Gomółka**, prof. **Adam Wojtaszczyk** oraz prof. **Tadeusz Dmochowski**.

DOKTORÓW DWÓCH

W pięknie położonej wśród lasów rezydencji dr. n. med. **Piotr Plecki** gościł prezesa **Adama Marszałka**. Spotkanie dotyczyło współpracy wydawniczej jednego z najwybitniejszych polskich lekarzy onkologów z naszą oficyną.

H.M.

PRZEDSZKOLAKI DLA DZIADKÓW

Fot. J. Kluska

Dzień Babci i Dziadka to najlepszy sposób, aby wnuki mogły docenić swoich dziadków i pochwalić się nimi. Grupa „Biedronki” z Publicznego Przedszkola „Pod Topolą” w Świdwinie przygotowała z tej okazji program artystyczny pod kierunkiem Pani **Doroty Osia**k.

E.W.

BABCIU, DZIADKU, DZIĘKUJEMY!

Pod takim hasłem 20 stycznia 2017 roku dzieci z Oddziału Przedszkolnego przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 w Świdwinie wystawiły przedstawienie jasełkowe z okazji Dnia Babci i Dziadka. Swym pięknym występem, który był dużym przeżyciem zarówno dla aktorów, jak i dla dziadków, przedszkolaki podbiły serca publiczności. Świadczyły o tym gromkie brawa i późniejsze wspólne śpiewanie kolęd. O odpowiedni nastrój, dekorację i poczęstunek zadbał rodzice dzieci wraz z wychowawczynią.

Iwona Łuczków

Z historii miasta i ziemi świdwińskiej

PRZYMUSOWE WYSIEDLENIE

Zastanawiałem się nad tytułem tekstu, bo na określenie tego, co się stało z zamieszkałą tu od wieków ludnością, używano różnych terminów.

Ciemne i wstydlive karty swojej historii mogą mieć Niemcy, Ukraińcy, Rosjanie i inni. Nam z trudem jest się przyznać, że nie zawsze byliśmy czysti jak łąka. O wstydlivych i haniebnych uczynkach części naszych rodaków w stosunku do Żydów podczas okupacji i po wojnie wolimy milczeć. A jeżeli już ktoś to milczenie przelamuje, to rozpoczyna się wrzawa, miotane są oskarżenia o zaprzaństwo, brak patriotyzmu, antypolskość.

To, że Niemcy w zdecydowanej większości poparli zbrodniczy reżim Hitlera, że nie my wywołaliśmy tę wojnę, że i nas wypędzono i przesiedlano, nie znaczy, że mamy usprawiedliwiać albo milczeć o tym, co było tragicznym doświadczeniem przedwojennych mieszkańców naszego miasta.

Opisaną niżej historię (nie pierwszą i, mam nadzieję, nie ostatnią) otrzymałem od zamieszkałego w Niemczech świdwinianina Irka Litzbarskiego, niestrudzonego archiwisty i biografą Rudolfa Virchowa, zbieracza wszelkich świdwiniałów. Przed kilkoma dniami otrzymałem od niego skan listu pisanego ołówkiem w starym niemieckim alfabecie, w którym Niemka, była świdwinianka, opisuje swoje tragiczne przeżycia po zdobyciu miasta. W liście wspomina o „polskiej hrabinie”, która udzielała porad leczniczych i niosła pomoc wysiedlanym mieszkańcom. Najprawdopodobniej chodzi o hrabinę Wolmer de Polenta, której sylwetkę opisałem w tekście *Hrabina* w „Zwiastunie” (2013, nr 3). Autorem niżej opisanych wydarzeń jest urodzony w Świdwinie Dietmar Sieg z Bonn, który jako sześciolatek przeżywał wkroczenie Rosjan do Świdwina. Pan Sieg pisze: „Niektóre wrażenia, szczególnie przytłaczające, do dzisiaj pozostały w mojej pamięci. Niedawno odnalazłem ołówkiem spisane notatki mojego dziadka, które przedstawiam. Przy odtwarzaniu nazwisk mogły zdarzyć się pomyłki z uwagi na tekst pisany ołówkiem i miejscami trudny do odtworzenia”.

Dziadek pana Siega, Gustaw Krohn, był kolejjarzem, mieszkał przy Labeser Strasse 10 (Łobeska, dzisiaj Szczecińska). Pełnił funkcję „sekretarza kolei”,

dyżurnego ruchu, obsługiwał kasę. Opiswane wydarzenia obejmują okres od marca do listopada 1945 roku, a ukazały się w: „Die Pommersche Zeitung” (Gazeta Pomorska) pod tytułem *I dwunastolatnie dziewczęta musiały znosić to cierpienie*.

Niemiecki modlitewnik, który zawierał teksty modlitw, fragmenty Pisma Świętego i Psalmi

3 marca 1945 roku do Świdwina wkroczyli Rosjanie. Stało się to szybciej niż się spodziewaliśmy, dlatego też gotowy do odjazdu pociąg z uciekinierami nie zdążył odjechać. Był gotowy do odjazdu, ale lokomotywa została zbombardowana, podobnie jak ta zastępcza. Niektórzy powrócili do swoich mieszkań, inni uciekali pieszo, rowerami lub z wózkami ręcznymi. Tego dnia pełniłem służbę w mundurze kolejarskim na terenie dworca kolejowego, na nastawni „Smarzdzko”. Uważam za cud, że nie zostałem przez nich schwytany. Wraz z żoną, córką i dwójkiem wnucząt przedostaliśmy się wzdłuż torów do naszego domu (Przy Łobeskiej 10, obecnie Szczecińska – dop. Z.Cz.).

Nasz dom, podobnie jak i inne w okolicy, został w międzyczasie splądrowany. Albo przez Rosjan, albo przez mieszkańców obozu dla cudzoziemców przy ul. Łobeskiej¹, albo też przez innych, którzy chcieli się wzbogacić. 4 marca po domach chodzili żołnierze sowieccy i zabierali, co im się podobało. 5 marca było jeszcze gorzej. Szukali kobiet, które były gwałcone, co powodowało strach i przerażenie.

Wszystkie kobiety – młode, starsze, a nawet dziewczęta powyżej dwunastu lat – musiały znosić to cierpienie.

Rolnik Koglin (wł. Koplín – dop. Z.Cz.) z Pocztovej został zastrzelony, gdy stanął w obronie córki. Kilka dni później jego ojciec z rozpaczny popełnił samobójstwo². Podobnie stało się z dróżnikiem Pawłem Jachem, który został zastrzelony, a jego córka w wyniku obrażeń zmarła po kilku dniach. Pani Wendorff i jedna z jej córek w podobny sposób zostały za-

mordowane. Pan Wendorff, pracownik stacji towarowej, po tym tragicznym wydarzeniu zmarł z rozpaczny (w transporcie). Pan Thuereck z dworca kolejowego i ładowacz wagonów Albert Voelz zostali zastrzeleni w konwoju uciekinierów. Od 300 do 400 świdwinian straciło wówczas życie.

Znane mi są osobiście przypadki śmierci pani Ploetz i jej córki, właściciela kina pana Steinke i jego żony (zięć i córka starego Koplina), mistrza bednarskiego Glatzke z rodziną, pani Behnke i jej córki z Łobeskiej, właściciela młyna zamkowego pana Polzina z żoną i córką, małżeństwa Doeckring z ul. Karola (odcinek ul. ks. Popiełuszki, pomiędzy 3 Marca i Kościuszki – dop. Z. Cz.). Zabici zostali również: elektryk Karol Fischer z żoną i dwiema córkami z ul. Kamiennej Bramy (1 Maja), ładowniczy wagonów pan Manke z żoną, konduktorzy Richard Voelz i Franz Erich Belter, maszyniści pan Boldmau i Max Konitz oraz pracownik poczty Albert Hinz.

W nocy z 5 na 6 marca mieszkańcy musieli opuścić miasto z powodu działań bojowych³. Ponieważ walki toczyły się przeważnie na odcinku linii kolejowej, większość ludzi uciekła w kierunku Przybysławia (Pribslaff) i Oparzna (Worpersnow). Z żoną, córką i dwójką jej dzieci zatrzymaliśmy się u rodziny Koenig w Przybysławiu. Było tam około 60 osób, podobnie jak i u innych pobliskich rolników. Po upływie około tygodnia mogliśmy wrócić. W stodole ogrodnika Pagel (sąsiada pana Koeniga) znaleźliśmy zwłoki pani Schuenemann i jej córki (pan Schuenemann był wcześniej mistrzem w fabryce cegły wapienno-piaskowej). Pomogłem pochować ciała w ogrodzie, później je przeniesiono na cmentarz. Major Neumann, pan Sumerow z żoną i jedną córką oraz Anders Obergöhl pożegnali się z życiem. Podobnie jak i pan Heine. Prawie wszyscy policjanci zostali rozstrzelani, wśród nich pan Reischke z żoną i córką.

Miasto bardzo ucierpiało od działań bojowych. Ulica Kamiennej Bramy, otoczenie Rynku, poza hotelem Monopol,

Ten pięknie zdobiony modlitewnik z mosiężną zapinką należał do rodziny Pophal

Modlitewniki były również kroniką rodzinną, w której odnotowywano ważne wydarzenia: narodziny, konfirmacje, śluby i zgony (1943 i 1944 r.)

ul. Kościelna z kościołem zamieniły się w rumowisko. Ludność uciekła 3 marca, gdy celne strzały z armat zapaliły domy. Ponieważ nikt nie gasił pożarów, dom za domem wypaliły się. Niektóre z nich poza centrum też ucierpiały. Spłonęła między innymi fabryka cegły wapienno-piaskowej i niektóre domy w jej pobliżu. W pierwszym tygodniu po zajęciu miasta wielu mężczyzn wywieziono w głąb Rosji, tak samo w drugim tygodniu i 1 kwietnia (pierwszy dzień Wielkanocy). W trzecim transporcie odjechał także Otto Reichel i pan Ratzlaff. Miałem wtedy szczęście. Najpierw byłem w Przybysławiu, potem mój dom przy przeszukiwaniach w nocy został pominięty albo zapomniany. Na wypadek wymarszu miałem już przygotowany bagaż. Na ulicy Łobeskiej (Szczecińska) panował niesamowity rozgardiasz, potem powoli powracano do pracy. Mężczyźni do 70 roku życia i kobiety do 55 lat musiały pracować, oczywiście bez wynagrodzenia, jedynie za trochę żywności i chleb. Pracowałem do połowy kwietnia w zamku. Następnie wszystkim kolejarzom nakazano zameldować się na kolei. Służba była znośna, oczywiście bez wynagrodzenia, dawano tylko trochę żywności.

Od 1 lipca 1945 roku Polacy objęli kolej, także w prywatnych zakładach zostali ich kierownikami. Ja byłem jedynie robotnikiem kolejowym, chciałem wytrwać, póki wszystko z powrotem nie sta-

nie się niemieckie. Ale coraz więcej Polaków przybywało do Świdwina. 1 lipca sformowano pierwszą grupę Niemców i popędzono ich jak stado bydła w kierunku Odry. Tylko fachowcy mogli pozostać, także moja córka, która pracowała u Rosjan jako czapniczka. W ciągu kilku minut musieliśmy opuścić swoje domy i gospodarstwa. Rodziny zostały brutalnie rozłączone. Wielu nie odnalazło swoich bliskich, bo przypadkowo byli nieobecni podczas akcji bądź chowali się. W ten sposób zwalniano mieszkania i domy dla napływających Polaków. Pozostali jeszcze w mieście Niemcy byli wyrzucani z mieszkań, także i my. Eksmitowanym przydzielano walące się lokale, inni musieli szukać sami sobie schronienia. Niektórym pozwolono pozostać, ale w najmniejszym pokoiku.

Przyznano nam lokum nad piekarnią przy ul. Łobeskiej. Wszystko, co podobało się Polakom, musiało pozostać w domu lub mieszkaniu, resztę Niemcy mogli zabrać.

Przez pewien czas Rosjanie chronili ludność niemiecką przed Polakami. Członkowie rosyjskiej komendantury wkraczali zawsze w razie potrzeby⁵. Od październikowej administracja przeszła w ręce Polaków. Polska milicja nie chroniła już niemieckich cywilów. Tylko w nielicznych przypadkach interweniowano, aby zgłoszoną sprawę wyjaśnić. Z reguły jednak tylko się rozglądali i w końcu sami się obławiali. Przy próbie oporu dostawało się pięścią w twarz lub kolbą w plecy. Ponieważ przedtem wielu Niemców chroniła przed polskimi rabusiami administracja rosyjska, teraz złodzieje stali się niemal bezkarni.

W połowie października zwolniono mnie ze służby na kolei, ponieważ nie byłem fachowcem. Moją pracę mógł przejąć jakiś Polak. Jako Niemiec nie otrzymałem innego zajęcia i istniało zagrożenie, że trafię do jakiegoś obozu pracy. Zdecydowałem się uciec na zachód. Po kryjomu 30 października 1945 roku opuściłem Świdwin. Moja córka z dziećmi nie mogła mi towarzyszyć, gdyż była za-

trudniona u Rosjan, żona z kolei opiekowała się wnukami.

Po ośmiodniowym błądzeniu przybyłem na początku listopada 1945 roku do moich krewnych w Braunschweig.

Przypisy, wybór fotografii i opracowanie tekstu
Z.Cz., tłumaczenie M.Cz.

¹ Dzisiejsza ul. Katowicka. Teren po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym, obóz przejściowy dla przesiedleńców niemieckich z Wołynia oraz Litwy i Łotwy. Od 1943 r. lokatorami byli uciekinierzy z terytorium Rzeszy, gdzie trwały bombardowania aliantów. Po zdobyciu miasta przetrzymywano w nim Niemców oczekujących na deportację za Odrę.

² Z opowieści ojca, kolejarza przybyłego w 1946 r. do Świdwina, pamiętam, że do zamieszkania chciał zająć ładny i opuszczony dom na Pocztowej. Ale dowiedział się, że wydarzyła się tam jakaś tragedia i zrezygnował. Znając ojca, wiem, że nie zrobił tego z tchórzostwa albo przesądu. Uważał, że nie wypada.

³ 5 marca doszło do ciężkich walk, gdyż odcięte na południowym wschodzie od miasta oddziały niemieckie próbowały się przedrzeć pod Świdwinem przez rosyjskie linie.

⁴ W tej piekarni, jeszcze po wojnie, kupowaliśmy chleb.

⁵ Fragment rozkazu rosyjskiego komendanta wojennego Świdwina kpt. Szewo, skierowanego do pierwszego powojennego burmistrza miasta Jana Górskiego: „[...] Zaprzestać raz na zawsze bez żadnego zezwolenia eksmitować Niemców z mieszkań po to, aby zająć to czy inne mieszkanie. Wymagam od pana zwracać się w tych sprawach bezpośrednio do mnie, a pod moją nieobecność do moich pomocników”.

Zbigniew Czajkowski – świdwiniianin, emerytowany strażak, autor wielu tekstów o przed- i powojennej historii miasta publikowanych w miejscowej prasie. Uhonorowany przez Ambasadę Izraela i Żydowski Instytut Wydawniczy dyplomem za ratowanie zabytków kultury żydowskiej oraz Medalionem Rudolfa Virchowa. Inicjator budowy lapidarium na cmentarzu poewangelickim upamiętniającego przedwojennych mieszkańców miasta.

WIZYTA PROFESORA VASYLA MARCHUKA

Z krótką roboczą wizytą bawił w Wydawnictwie Adam Marszałek wybitny ukraiński uczony prof. **Vasyl Marchuk**, prorektor Uniwersytetu Przykarpackiego w Iwano-Frankowsku. Celem jego wizyty było omówienie zasad współpracy wydawniczej pomiędzy obiema instytucjami. W trakcie spotkania prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek** wręczył Panu Profesorowi nominację na członka Rady Naukowej ważnego czasopisma „Krakowskie Studia Małopolskie”. Prof. Marchukowi towarzyszył znany biznesmen, a w przeszłości dyplomata **Mieczysław Łapanowski**.

Po zakończonych rozmowach prezes **Adam Marszałek** zaprosił gości do restauracji Chang Lin.

K.G.

POZDROWIENIA Z KALIFORNI JOLA WŚRÓD ŻUŻLOWCÓW

Współpracująca od wielu lat z Wydawnictwem Adam Marszałek rodzina Derzów z Chicago wraz z pozdrowieniami dla kierownictwa i pracowników naszej oficyny przesłała fotografię wykonaną w trakcie wesela Kasi i Olivera w Kalifornii. Od lewej stoją: Sebastian Derza, jego żona Alissa, Anna Derza, Oliver Derza, jego żona Kasia Derza, Andrzej Derza, Marissa Feng oraz Adam Derza. A.D.

ZUZANNA, JOANNA I MARIANNA

Na krótki wypad nad polskie morze zdecydowały się autorki wydawanych przez Wydawnictwo Adam Marszałek książek – Zuzanna, Joanna i Marianna. Oficjalna wersja głosi, że celem wyjazdu było „ładowanie akumulatorów” i poszukiwanie nowych pomysłów. Zdaniem dobrze poinformowanej osoby zawołuje on nowymi propozycjami wydawniczymi. A.M.

Na Balu Sportowca jedną z najbardziej rozpoznawalnych postaci była Jolanta Jaguś-Gajewska. Adorowali ją mąż Jacek oraz Paweł Przedpelski. H.M.

RADOŚĆ DYREKTOR SOCZYŃSKIEJ

Wiele pochwał i gratulacji za przygotowanie wielkiego mitingu Copernicus Cup zebrała Dyrektorka Wydziału Sportu Urzędu Miasta Torunia Mariola Soczyńska. Z organizacji imprezy i osiągniętych na zawodach wyników zadowolony był wiceprezydent Zbigniew Fiderek, którego cieszył również fakt, że toruńska hala wypełniona była po brzegi żywo dopingującą zawodników publicznością. K.G.

ECHO
Świdwina

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87-100 Toruń, tel. 56 660 81 60, 56 664 22 35
fax: 56 648 50 70, e-mail: iwona@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl/echoswidwina/
Adres Redakcji: „Echo Świdwina”, ul. 3 Marca 25, 78-300 Świdwin, tel. 512 325 892
Druk: Drukarnia nr 2, ul. Warszawska 54, 87-148 Łysomice, tel. 56 659 98 96

Redaguje kolegium w składzie: Elżbieta Wielgosz (redaktor naczelna), Iwona Nadolska-Bartosiak (z-ca redaktor naczelnej), Karolina Targus (redaktor prowadząca), Krzysztof Galus (redaktor techniczny), Szymon Gumienik, Paweł Jaroniak, Maciej Majewski, Joanna Marszałek-Kawa, Grzegorz Szczepański, Patryk Wawrzyński

wydawnictwo
adam
marszalek